

Vilken kommun är Sörmlands mest dansanta?

Nästa år kan vi veta svaret. Då gör Sörmländska Ungdomsringen och Södermanlands Spelmansförbund en sammanräkning av alla dem som tagit dansborgarmärket under Folkmusik- och Dansåret.

Så det är bara att ta på sig dansskorna och öva upp färdigheterna i vals, schottis och en valfri gammaldans.

Ett visst försprång har Flens kommun möjlighet att tillskansa sig. Veckan efter midsommar är vikt för provtagning och uppdansning. Vid inte mindre än sex tillfällen med start i Malmköping 25 juni ges det tillfälle att dansa gammaldans till levande musik. Dansturnén, om man nu får uttrycka sig så vanvördigt, går under veckan från Malmköping till Mellösa, Sparreholm, Häleforsnäs, Vadsbro och slutligen Flen. Varje ort har fått en egen kväll, så när som på Flen, vars danstillfälle är lagt till dagtid.

Bakom arrangemangen i Flen står kommunen samt studieförbunden Nykterhetens Bildningsverksamhet och Studieförbundet Vuxenskolan.

Men de står sig slätt utan de verkliga eldsjälarna bakom evenemangen, spelemännen i Malmabygdens B-lag och dansledaren från Flens Folkdanslag, Sonja Waern.

Tillsammans ska de locka så många som möjligt att dansa. Hela Sörmland ska ta det sörmländska dansborgarmärket samtidigt.

Spelar upp till dansborgarmärket

Det ska gå som en dans genom Flens kommun veckan efter midsommar. Med start den 25 juni gör Sonja Waern och Malmabygdens B-lag en gammaldansturné genom kommunen. Allt för att få alla att dansa på gammalt vis och ta det sörmländska dansborgarmärket. Foto: Sussi Andersson.

garmärket. Det tillhör basfärdigheterna för en svensk att kunna dansa vals, schottis och en gammaldans till, säger Anita Hedlund, speleman i Malmabygdens B-lag.

– Märket kan tyckas lite skämtsamt, men syftet är allvarligt. Vi vill väcka folks intresse för gammaldans, fortsätter hon.

Den gammaldanstradition som lever vidare här i Sverige är nämligen unik. Att dansa ordans, vals, schottis, ham-

ambo för en sydlänning, då upplevs det som något mycket exotiskt.

Så därför har Spelmansförbundet och Ungdomsringen i länet tagit tillfället i akt att peka på vilken stor och unik skatt som finns i konsten att dansa gammaldans. Lite mindre formellt uttryckt kan man säga att de vill att vi ska dansa gammalt därför att det är roligt.

– Det är så trevligt, det är en speciell stämning när man

specialiteter, och de tillfällen till dans som bjuds vid länets och landets alla spelmansstämmor.

Fler danstillfällen skulle vara en väg att väcka liv i det något slumrande intresset. Men lika viktigt är det naturligtvis att kunna dansa.

Sonja Waern har lärt Flens grundskoleelever att dansa de vanligaste gammaldanserna, schottis, vals och polka sedan början på 70-talet. Nyligen belönades hon med ett stipendium av Lionsklubbarna i kommunen för sitt idoga arbete.

– Om man tar alla elever och lär dem grunderna, så har man sått ett frö.

Att lära sig gammaldans är som att cykla, menar hon. Har man en gång lärt sig grunderna, så sitter de där.

Hon hoppas naturligtvis att få se många av sina forna elever under dansveckan i Flen.

Den som vill skaffa sig dansborgarmärket, som fjärde-mannen i spelmanslaget, Matts Mattsson ritat, behöver inte vara någon folkdansexpert. Gammaldansvännerna blir närmast upprörda, om någon försöker jämföra dansborgarmärket med knätofs och dans av folkdanslag. Här handlar det i stället om vardagskunskaper i dans, om att kunna dansa vals, schottis och kanske hambo, polka, snoa, mazurka eller någon annan gammaldans.

”Inga överkrav bör ställas. Dansen ska vara funktionsduglig och användbar i sällskapslivet.” Så skriver Sörmländska Ungdomsringen och Södermanlands Spelmansförbund om bedömningsnivån vid uppdansningarna.

Det kan ju vara praktiskt att ha ett bevis på att man dansar ”funktionsdugligt och användbart”, om man inte tycker att det räcker med att det är trevligt att dansa...

– Det viktigaste måste vara att det är roligt att dansa. Det är synd om man berövar människan möjligheten att ha roligt...

Men gammaldansen har varit illa genom åren. Dansställen har satsat på mogendans, buggen har gjort sitt intåg och på diskoteken är det inte speciellt brukligt att spela en vals eller en hambo. Gammaldansen har hamnat lite på undantag genom att det inte finns så

Basfärdigheter

Spelmansförbundet hoppas att dansborgarmärket, som tagits fram enbart för Sörmland, ska bli lika populärt som simborgarmärket.

- Meningen är att när man hör ordet dansborgarmärket ska man associera till simbor-

polska o.s.v. är något som bara förekommer allmänt i Sverige, Norge och Finland. Här är danskunskaperna snart sagt var mans egendom. Det är märkligt, eftersom många av danserna sina rötter i Syd-europa.

- När man berättar om

annan av spelemännen i B-laget, Ing-Marie Sundin.

Det är roligt...

Bernt Olsson, lagkamrat med de övriga, tror att gammaldansen överlevt i Norden just för att den varit rolig att dansa.

dansa den på.

Om spelemännen i Malma-bygdens B-lag får önska, så vill de se mera logdans, ha tillbaka de gamla dansbanorna och få igång speciella gammaldanskvällar. Detta skulle komplettera danshusen, där man dansar gammalt plus några

ta märket under dansveckan i Flen får en ny chans i höst. Och kan man samla tillräckligt många märkestagare samtidigt, så lovar Spelmansförbundets Anita Hedlund att ordna med musik och bedömare.

Inger Fredriksson

SÖB 15/6 1990.